

BLUMENTÁL

Ročník XXI

Číslo 8

August 2010

Všetko nejlepší k твоjim meninám, Blumentál!

Nielen ľudia, ale aj chrámy majú svoje sviatky. Sviatky, ktoré sú typické pre väčšinu ľudí v našich končinách, predstavujú predovšetkým narodeniny a meniny.

Kedy má chrám svoje narodeniny? Určitú analógiu s našimi narodeninami by sme našli vo výročí posviacky kostola. Narodením človek vstupuje do tohto pozemského života. Konsekráciou chrám začína plniť svoje poslanie, začína sa ujímať svojej úlohy napomáhať nášmu spojeniu s Bohom. Náš blumentálsky kostol každoročne slávi svoje narodeniny 28. októbra na sviatok sv. apoštolov Šimona a Júdu.

Chrámy majú však aj svoje meniny. Sú zasvätené či už určitému tajomstvu viery, resp. udalosti zo života Ježiša Krista alebo Panny Márie, alebo ich patrónom je postava niektorého svätca. Náš chrám slávi svoje meniny (titulus ecclesiae) 15. augusta na slávnosť Nanebovzatia Panny Márie.

Ako nový farár v Blumentáli sa snažím postupne získavať čo najviac informácií o našej farnosti i o našom chráme. Verte mi, že v každej farnosti je to veľmi zaujímavé objaviť nové poznatky o chráme, ktorý nám slúži. Dá sa povedať, že aj keď každý chrám a s ním spojená farnosť predstavujú originálny príbeh, vždy dokážeme nájsť nejakých spoločných menovateľov. Jedným z nich je viera. Prečo náš chrám dostal ako svoj titul tajomstvo Nanebovzatia Panny Márie? Aj tu by sme azda našli analógie z bežného života. Keď sa narodí dieťa a rodičia mu vyberú meno, na základe čoho sa tak rozhodujú? Napríklad pri krstnej katechéze sa občas dotkneme aj tejto otázky. A odpovede sú rôzne. Niektoré mená sú vybrané vcelku náhodne: „To meno sa nám páči“ alebo „Tak sa volá ten a ten člen našej rodiny“ – často znejú odpovede rodičov. Najmä začiatkom deväťdesiatych rokov sa kňazi stretávali s niektorými bizarnými, skoro až trápnyimi menami pri krstoch. Rodičia chceli dať za každú cenu meno, ktoré bolo „in“ podľa rôznych obľúbených filmových hrdinov z anglosaského prostredia. Dnes naopak, aspoň ja mám takú skúsenosť, dávajú deťom mená, ktoré sa už z nášho kalendára takmer vytrátili a teraz prežívajú renesanciu. Pritom ma príjemne prekvapia aj dôvody: „Lebo nás oslovuje význam, pôvod tohto mena.“ „Chceme, aby mal za patróna tohto svätca.“ V týchto reakciách cítim nie náhodnosť, ale určitú dávku cieľavedomosti v rozhodnutí, aké meno dať dieťaťu.

Náš chrám má teda meniny na sviatok Nanebovzatia? Bol tento titul zvolený len náhodne? Bol to obľúbený zvyk tých čias zasvätiť chrám tomuto mystériu zo života Panny Márie? Boli tomuto tajomstvu viery zasvätené aj predchádzajúce dva kostoly? Alebo viedli vtedajšieho blumentálskeho kňaza Jozefa Poecka a jeho farníkov presne vymedzené teologické, duchovné a liturgické motívy k tomuto rozhodnutiu? Možno o rok budem vedieť o čosi viac. Neraz sa však stáva, že i pri čisto náhodnom rozhodnutí ľudia začínajú neskôr objavovať jeho dosah. Možno aj preto sa zvykne hovoriť, že náhody neexistujú.

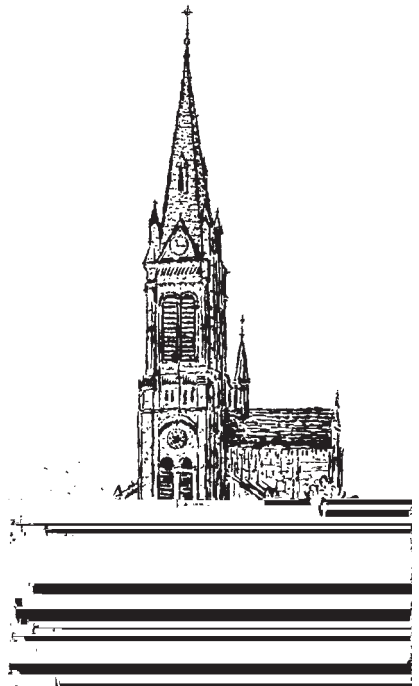
Aký je alebo môže byť dosah rozhodnutia zasvätiť koncom 19. storočia náš Blumentálsky kostol tajomstvu Nanebovzatia na život našej farskej rodiny v týchto časoch?

Ak mám začať od seba, mne tento titul chrámu čosi dôležité pripomína. Pútnický chrám a zároveň farský kostol v mojom rodištvu v Topoľčanoch je tiež zasvätený Nanebovzatia. Človek, keď je v novom a zo začiatku aj v cudzom prostredí, akosi spontánne hľadá niečo, čo mu pripomína domov. U nás v Topoľčanoch titul chrámu pripomína krásny obraz nad hlavným oltárom. Tu v Blumentáli nám ho pripomína hodnotná vitráž taktiež nad hlavným oltárom. Takže tajomstvo Nanebovzatia ako titul kostola mi napomáha v týchto prvých týždňoch, aby som sa v Blumentáli začal cítiť ako doma.

Ale akou rečou sa prihovára meno kostola vám, milí Blumentálci, ktorí ste tu už dávno udomácnení, alebo dokonca v niektorých prípadoch celý váš život je spojený s Blumentálom?

Istý príbeh hovorí o mužovi, ktorý raz na zemi našiel vzácnu mincu. Odvtedy kamkoľvek tento človek išiel, jeho pohľad bol upretý na zem. Očami snoril, či niečo vzácne nenájde. Možno našiel ešte zopár korún a nejaké drobnosti, čo za niečo stáli. Ale za celý ten čas celkom prestal vnímať majestátne koruny stromov nad hlavou a radostný koncert vtáctva, ktoré v nich prebývalo. Na jeho tvár nemali možnosť dopadnúť lúče slnka a ani si neuvedomil, aký je uchvatný pohľad na blankytnú oblohu. Jeho pozornosť sa sústredila len na prach zeme. Aj náš život sa môže podobáť tomuto mužovi. Aj nám hrozí nebezpečenstvo, že sa sústredíme len na túto zem, a ani nás len nenapadne, koľko krásy v živote nám totálne uniká. Svätý Pavol nás vyzýva, aby sme hľadali, čo je hore: *Myslite na to, čo je hore, nie na to, čo je na zemi!* (Kol 3, 2) Život Panny Márie a jej záver pozemskej púte vyjadrenej teológmi vo výraze *Nanebovzatie* nám hovorí, že upínanie nášho zraku tam nahor znamená zameranie nášho života ešte tu na zemi smerom k Bohu. A aj rozlíšenie medzi *Nanebovzatím* a *Nanebovstúpením* nie je len hra so slovami. Tieto termíny nám hovoria o tom, že nebesia sú Božím prirýtkom úplne prirodzene, inak to ani nemôže byť. Ale my, aby sme tento stav dosiahli, potrebujeme niekoho, kto nás tam vezme, kto nám to umožní.

(Dokončenie na s. 6)

*Všemohúci večný Bože,
na príhovor Sedembolestnej Panny Márie,
patrónky našej krajiny,
prijmi naše prosby za tých,
ktorí nám vládnu:*

*daj im ducha múdrosti a prezieravosti,
aby rešpektovali Tvoj spravodlivý poriadok.*

*Nech obhajujú ľudskú dôstojnosť
a život každého človeka
od počatia až po prirodzenú smrť.*

*Nech podporujú zdravú rodinu
založenú na celoživotnom
vernem zväzku muža a ženy.*

*Nech poctivo spravujú zverený majetok
a svojim konaním dávajú
dobrý príklad celej spoločnosti.*

*Nech sú zodpovední voči ďalším generáciám,
nech prebúdajú túžbu po deťoch
a ich dobrej výchove.*

*Nás naplňaj Duchom Svätým
a veď nás k svedomitosti,
aby sme svojím životom prispievali
k šťastnej budúcnosti národa
a zodpovedne rozhodovali.*

*O to ťa prosíme skrze Krista,
nášho Pána.*

Amen.

DIES NATALIS, DEŇ NARODENIA PRE NEBO

„Keď nebo pobozkalo zem, zrodila sa Mária“, píše francúzsky spisovateľ Michel Quoist a pokračuje: „Ten bozk je neopakovateľný“. Počas roka máme viacero sviatkov Božej Matky – tohto „neopakovateľného Božieho bozku pre nás ľudí“ – no povedal by som, že ich vyvrcholením je práve sviatok Nanebovzatia Panny Márie. Deň jej „druhých“ narodenín.

Deň narodenín je vždy milým a významným sviatkom každého z nás. Je to čas vďačnosti Bohu za dar života. Taktiež za všetko pekné a dobré, čo sme vďaka jeho dobrotivej a láskavej starostlivosti zažili. V tento deň prejavujeme vďačnosť našim rodičom a prežívame spontánnu radosť so svojimi blízkymi. Narodeniny sú tak sviatočným dňom nielen pre nás samých, ale aj pre našich pribuzných a priateľov.

A preto s podobnou radosťou oslavujeme „deň narodenia pre nebo“ našej Nebeskej Matky Panny Márie. Prví kresťania nazývali tento sviatok *usnutie*, čím vyjadrili kresťanský pohľad na smrť. V tradícii Cirkvi sa deň smrti svätých vníma ako *dies natalis* – deň narodenia pre nebo. Sviatky svätých neslávime v deň ich telesného narodenia pre tento svet, ani nie v iné, možno v obdivuhodné spomienky z ich života, ale od počiatku Cirkvi je to dátum toho najvzácnejšieho dňa – dňa narodenia sa pre nebo.

Cirkev od prvých storočí verila a verí, že Panna Mária bola po svojej pozemskej smrti, po svojom pozemskom usnutí s telom i dušou vzatá do nebeskej slávy.

Sviatok patrónky našej blumentálskej farnosti nám všetkým chce veľa povedať. Aj nás čaká nanebovzatie. Nebo to nie je rozprávková vízia. Božia Matka nám aj takýmto spôsobom dokazuje, že nebo existuje a my sme jeho kandidáti. Ona nám odkrýva záclony neba. Preto možno s odvahou tvrdiť, že sviatok Nanebovzatej nie je sviatkom len pre ňu, ale aj pre nás. Je ubezpečením, že Boh chce každému človeku, každému z nás darovať takýto život – život v plnosti. Jej vzatie do neba je nádejou každého veriaceho človeka, že raz prekoná hranice tohto pozemského života a bude žiť v spoločenstve s Bohom. V to, ako sa to stane, môžeme zatiaľ iba veriť a dúfať tak, ako Mária verila Božej ponuke a dúfala v jeho pomoc. No môžeme si byť istí, že Boh je ten, kto plní svoje sľuby a neváha človeka obdarovať veľkými darmi. Slávnosť Nanebovzatia Panny Márie je sviatkom našej vlastnej nádeje.

Konečná, definitívna nádej presahuje všetky naše časné nádeje. Je to nádej, kto-

rá presahuje náš pozemský život. Faktom, ktorý treba prijať je, že nech dosiahneme čokoľvek a nech sa ocitneme kdekoľvek, nech by boli hoci i všetky naše časné nádeje splnené, vždy sa budeme cítiť nedokončenými a nenaplnenými. Vždy a neustále budeme dúfať v lepší stav. Táto nádej sa nepomíne s vekom. A to je dobre.

Pre duchovných autorov presne toto – táto neuhasiteľná túžba po úplnom naplnení v nás – je prirodzeným dôkazom večnosti. Milan Bubák uvažuje o nádeji týmito slovami: Ak by nebolo večnosti, ako by potom bolo možné túto túžbu vysvetliť? Nebol by to žart, že sa rodíme s veľkými, často až neuhasiteľnými túžbami a tieto túžby by nemali naplnenie? Ľudia hľadajú naplnenie týchto túžob v rozličných veciach. O tom niečo vedía závislí: alkoholici, narkomani, gamblers, ľudia závislí na sexe, na nakupovaní, na nezdravých vzťahoch, na práci a pod. Je to sytenie správneho hladu nesprávnym spôsobom. Mnohí z týchto ľudí (a v istom zmysle sme to v rôznych intenzitách všetci) iste súhlasia s tým, čo povedal sv. Augustín, ktorý toho o naplnení falošných nádejí vedel dosť: „Pre seba si nás stvoril, Bože, a nespokojné je naše srdce, kým nespočinie v tebe!“ Ak nám niekto dal túžbu po absolútnom naplnení, potom táto túžba musí mať svoje naplnenie. A ten

„niekto“ je Boh. A týmto naplnením je tiež on.

My ľudia sa v živote často viažeme na triviálne nádeje. Dúfame, že počasie bude dobré, aby sme mohli ísť na „opekačku“ do prírody, alebo že naše mužstvo vyhrá dôležitý zápas, alebo že už konečne vyhráme čosi v lotérii. V poriadku, takéto nádeje sú súčasťou nášho života. No nesmieme stratiť z pohľadu jednu základnú nádej, ktorej musia byť podriadené všetky ostatné nádeje: totiž, že naše bytie bude jedného dňa spokojné, že budeme zažívať pocit úplného naplnenia. Toto je naša vzdialená nádej. Je to nádej, ktorá – ako poznamenáva spisovateľ Keats – presahuje „všetky, aj tie najbujnejšie z našich snov“, ktorá je reálna a ktorá má skutočne svoje naplnenie. Pre kresťana je týmto miestom Božie kráľovstvo. Božie kráľovstvo, ktoré je večné, je splnením všetkých nádejí v najdokonalejšej podobe. Sv. Pavol k tomu poznamenáva: *Ani oko nevidelo, ani ucho nepočulo, ani do ľudského srdca nevystúpilo, čo Boh pripravil tým, ktorí ho milujú* (1 Kor 2, 9). A pohľadom upretým na Pannu Máriu k tomu možno dodať slová veľkého mariánskeho ctiteľa sv. Bernarda z Clairvaux: „Kto vysloví, čo Boh pripravil tej, ktorá ho porodila a milovala viac než ktorékoľvek ľudské srdce?“

Naša nádej potrebuje motiváciu. Motiváciu, ktorá je reálna a možná. Motiváciu života Panny Márie. Ona nám je predstavou ako jedna z nás, ktorá sa aj napriek neľahkej životnej ceste celou svojou bytosťou snažila spolupracovať s Bohom. Mária je jednou z nás. Pri pohľade na jej životné kráčanie cez ulice tohto sveta až po bránu večnosti sme sami pozvaní očistiť svoje dennodenné kroky, aby sme s ňou dosiahli spoločný cieľ. Robíme to vtedy, keď oddeľujeme povrchné od podstatného, prchavé od toho, čo je trvalé. Ako hovorí Herman Melville: „Nádej je pre človeka dôkazom, že je nesmrteľný. Je to zápas a oslobodzovanie sa duše od toho, čo je pomínutelné a rast a upevňovanie sa v tom, že je nasmerované na večnosť.“

A keďže sme všetci povolani k večnému životu, čiže k vlastnému nanebovzatiu, nebojme sa prosiť nášho Otca, cez jeho a našu Matku Pannu Máriu, aby sme sa ešte raz narodili, ale tentokrát už pre nebo, aby sme aj my boli raz tam, kde je dnes ona.

Pavol Póša, kaplán

PREMENENIE AKO POSILNENIE VIERY

Evanjelista Marek podobne ako svätý Lukáš a Matuš, popísal jednu z veľmi dôležitých príhod z Ježišovho putovania s apoštolmi, a to jeho tajomné premenenie na hore, kde ožiarení slávou stál medzi Eliášom a Mojžišom. Svätý Peter, jeden z očítých svedkov a pamätníkov tejto zvláštnej udalosti, sa k nej vracia ešte aj vo svojom druhom liste. Spomína na tie zvláštne chvíle, nemôže na ne zabudnúť, hoci prežil s Ježišom toľko ďalších úchvatných a nezabudnuteľných prekvapení.

Všimnime si teda, prečo na tieto chvíle ešte aj po rokoch živo spomína, aký výz-

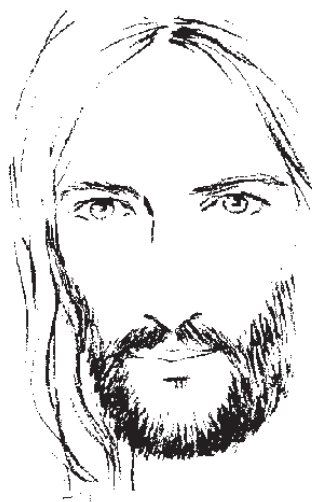
nam prikladá tejto udalosti! Ježišovo premenenie používa totiž ako argument viero-

hodnosti kresťanstva. Prípomína ho ako dôvod, prečo sa stať kresťanom a neostávať ďalej židom. Inými slovami povedané, tento div, toto záračné krátkodobé premenenie Ježišovej ľudskej podoby je dôvodom, prečo konečne začať brať Ježiša vážne, alebo aspoň vážnejšie než dovtedy. A tak si aj svätý Peter nakoniec upevnil svoju vieru v Ježišovo božstvo.

Ak sme aj my v Ježiša uverili, urobili sme v živote nesmierne dôležitý krok, ktorý má šancu zmeniť celý zvyšok nášho života. Ba dokonca *bez viery sa ani nemôžeme páčiť Bohu*, ako píše autor listu Hebrejom (Hebr 11, 6). Dávno totiž už nie je samozrejmosťou, dokonca ani u nás na Slovensku, že všetci ľudia sú kresťania, že každý kresťan vyznáva katolícku vieru, alebo že všetci vyznávajú aspoň nejaké náboženstvo. Ak nechceme o apoštolskú, teda Bohom danú a zjavenú vieru prísť, mali by sme sa často zamýšľať práve nad dôvodmi našej viery. Ak je naša viera len akýmsi zvykom zdedeným po rodičoch, môže sa ľahko stať, že o ňu pridáme.

Ak sa však chceme pridržať podstatného, musíme si povedať, že viera je predovšetkým čnosť. Je to nová a nadprirodzená poznávací schopnosť človeka, ktorou pod vplyvom Božej milosti poznáva ako pravdivé všetko to, čo Boh dal o sebe ľuďom poznať. Vierou, hoci je to nadprirodzený úkon rozumu podporovaný vôľou, poznávame nie pre zrejmosť a pochopiteľnosť informácií, ale pre autoritu samého Stvoriteľa, ktorý je toho všetkého zdrojom.

No ako môže človek spoznať, že nejaká informácia pochádza od Boha? Že za určitým tvrdením je práve on zárukou pravdivosti? Azda s ním už niekto z nás o tom hovoril? Predpokladám, že nie, ale napriek tomu existujú isté kritériá, isté známky, indicie, ktoré dávajú veľkú vierohodnosť Svätému Písmu a celej apoštolskej cirkevnej Tradícii. Poukazujú na jej božský pôvod a na úplnú dôveryhodnosť zdroja našej viery. Je to práve svätý Peter, ktorý

v spomínanom druhom liste uvádza takéto dve kritériá, dve pravidlá: zázraky a proroctvá. A práve proroctvám prikladá dokonca ešte väčšiu silu presvedčivosti.

O čo teda ide? V prípade zázrakov ide o historickú dokumentáciu Ježišových činov a činov apoštolov, ktoré nepochybne vykazujú nadprirodzenú, božskú moc a autoritu. Boli pánmi nad chorobami, čítali v ľudských srdciach, kriesili mŕtvych a držali v moci prírodné živly. A dnes spomíname dokonca písomné svedectvo očitého svedka o tom, že sám Ježiš sa v spoločnosti proroka Eliáša a Mojžiša premenil, zažiaril, a hlas nebeského Otca ušiel prítomných svedkov o Ježišom pôvode a poslaní. Ale toto všetko sa neskončilo v prvom

storočí. Aj dnes robí Boh veľké znamenia, napríklad v Lurdoch, alebo na príhovor nových svätcov uzdravuje mnohé neduhy. Aj zázraky, ktoré napríklad ešte v šesťdesiatych rokoch minulého storočia konal svätý páter Pio, sú znameniami, že Boh koná aj v priebehu dejín a potvrdzuje tak pravdy viery, ktoré od apoštolských čias vyznávame dodnes. Je to len potvrdenie Ježišových slov, že naša viera nie je len jedným z mnohých náboženstiev. Další pokus nájsť Boha alebo dokonca len predstierať jeho poznanie je stretnutím sa so samým Božím Synom, ktorý sa stal človekom a zároveň ostal rovný Otcovi.

Podobne je to aj s proroctvami, predovšetkým s tými, ktoré sa už naplnili a ktoré boli s istotou vopred predpovedané, napríklad narodenie Krista v spisoch proroka Izaiáša, Malachiáša a kráľa Dávida, ale aj zničenie jeruzalemského chrámu, ktoré predpovedal sám Kristus, ako aj povolanie pohanov do Cirkvi. A tak uvažujeme často o pohnútkach našej viery.

Zamyslime sa teda, keď budeme prežívať slávnosť Premenenia Pána, či by sme vedeli napríklad neveriacemu človeku odpovedať na otázku, prečo práve Kristus, prečo Katolícka cirkev, alebo to aj pre nás samých naďalej ostáva len jednou z možností? Prečo veríme? Premýšľajme o tom často a porovnávajme v duchu predpovede. Nechajme sa Ježišovým učením prežiarit, premeniť a zároveň nadchnúť tou pravdivosťou a hĺbkou. Potom sa nikdy nemusíme báť o nich hovoriť aj verejne a odpovedať všetkým, ktorí sa ešte čudujú dôvodom našej viery. **Spracoval Marián Bér**

PLÁN

Priblížilo sa nebeské kráľovstvo. Aká radostná zvesť sa skrýva za týmto jednoduchým výrokom, ktorý bol nerozlučne zviazaný s Ježišovou osobou a s jeho poslaním medzi ľuďmi na tejto zemi.

Veď čo viac si môžeme želať, ako byť členom Božieho kráľovstva, byť jeho súčasťou? Hoci si ho nevieme predstaviť a nedokážeme ho spoznať svojimi ľudskými možnosťami, predsa, keď vieme, že Boh je jeho garantom, nepochybujeme, že takéto kráľovstvo musí byť čímsi krásnym, nekonečne dobrým, vznešeným a plným blaženosti.

To je to *evanjelium* – to je tá *dobrá správa*: Božie kráľovstvo nie je ďaleko, nie je nedostupné. Práve naopak – je blízko!

Keď sa však nad tým zamyslíme, môže sa nám javiť ako príliš odvážne či azda až ľahkovážne, že Ježiš túto radostnú zvesť, túto vec tej najvyššej dôležitosti zveruje takému malému počtu svojich učeníkov. V podstate robí za celé hlásanie evanjelia zodpovedných najmä tých svojich – Dvanástich.

Informáciu o blízkosti Božieho kráľovstva, ktorá má potešiť a spasit' celý svet, zveruje rukám, nohám a ústam dvanástich mužov. A nejde pritom len o ten malý počet. Môžeme sa zamyslieť aj nad ľudskými schopnosťami týchto dvanástich Ježišových učeníkov. Bez toho, žeby sme ich podceňovali, môžeme predpokladať, že nepatrili k výkvetu inteligencie, diplomacie

ani náboženskej elity vtedajších čias. Jednoducho ľudia, rybári, ľudia praktického života, ľudia všedných dní a bežných problémov... Medzi nimi jeden muž, ktorý si ešte pred nedávnom špinil ruky vyberaním daní a dokonca jeden neskorší zradca.

Boh začína spasné dielo hlásania príchodu jeho kráľovstva na zem s tou najpravdepodobnejšou skupinkou, aká tu kedy bola. Ba podľa našich ľudských úvah a hodnotení bola celá táto Ježišova akcia už vopred odsúdená na neúspech a postupný zánik.

Otázkou potom je, ako to, že sme tu dnes, po dvoch tisícok rokoch my a nazývame sa kresťanmi?

Tak sa to predsa len muselo podariť. Aj s tými Dvanástimi. Ježišov plán vyšiel. Ale čo ak...?!

Niektoré, a istotne to bol človek s veľmi dobrou predstavivosťou a fantáziou, napísal raz jeden zaujímavý príbeh, ktorý sa začína tam, kde evanjeliá končia svoje rozprávanie:

Ježiš vystupuje na nebesia. Pozerá ešte do tmy, v ktorej je ponorený svet tam dolu. Iba niekoľko, doslova iba zopár svetielok bojazlivo žiari na mestom Jeruzalemom.

Archanjel Gabriel víta Ježiša a pýta sa: *Pane, čo sú tie malé svetielka, tam dole na zemi?*

To sú moji učeníci pri modlitbe, zhromaždení okolo mojej Matky Márie. Mojm plánom je poslať im teraz Duchu Svätého, aby sa tieto chvejúce sa pochodne stali večne žijúcim plameňom, ktorý zapáli láskou a naplní radostnou zvesťou evanjelia postupne všetky národy na zemi.

Archanjel Gabriel sa odváži namietnuť: *Pane, a čo urobíš, keď sa tento tvoj plán nepodarí?*

Po chvíľke ticha Pán hovorí: *Ale ja iný plán nemám!*

Boh mal vtedy plány s nimi, so svojimi Dvanástimi. Má ich aj dnes – s nami. On nám dôveruje, pomáha nám svojou milosťou a požehnaním a nespolieha sa na náhradné riešenia, keby to s nami náhodou nevyšlo.

My sme dnes tou malou pochodňou chvejúceho sa plameňa v tme noci tohto sveta, sme súčasťou Božieho plánu. Toto vedomie nesmieme nikdy stratiť!

A pretože Boh nám verí, iný plán nejstvie a Božie kráľovstvo je naozaj blízko, máme si byť vedomí veľkosti a zodpovednosti svojej úlohy a využiť naplno každý deň – i ten dnešný. **Lukáš Uváčik, diakon**

PREDSTAVUJEME NOVÉHO PÁNA FARÁRA

V posledný júlový deň sme sa rozlúčili s našim pánom farárom Andrejom Fordinálom i s pánmi kaplánmi Andrejom Kalamenom a Andrejom Schtreicherom a prvého júla sme privítali nových kňazov, pána farára Branislava Čanigu a pánov kaplánov Pavla Póšu a Zdenka Tkáčika. Postupne ich našim čitateľom predstavíme. Ako prvého, samozrejme, sme o rozhovor požiadali nového pána farára.

• **Povedzte, prosím, pán farár, čitateľom nášho farského časopisu niečo o sebe, odkiaľ pochádzate, o svojej ceste ku kňazstvu, o tom, kde všade ste doteraz pôsobili.**

- Pochádzam z farnosti Topoľčany, konkrétne z filiálky a zároveň miestnej časti Topoľčan - dedinky Malé Bedzany. Moja cesta ku kňazstvu sa akosi prirodzene vyvíjala už od čias útleho detstva. Fascinovala ma atmosféra chrámu a liturgie, mal som na ceste ku kňazstvu vytvorené aj zázemie a oporu zo strany rodičov, v príbuzenstve sme mali tri rehoľné sestry a vo farnosti pôsobil od roku 1968 až do svojej smrti v roku 1997 nezabudnuteľný pán kanonik Ladislav Dorušák, ktorý pre mnohých z nás bol a naďalej zostáva veľkou inšpiráciou. Hneď po maturite v r. 1990 som nastúpil do kňazského seminára a na štúdium teológie v Bratislave. V r. 1995 som po diakonskej vysviacke začal letnú prax v Nových Zámkoch, kde som o rok nato po ordinácii za kňaza nastúpil aj ako kaplán. Po ročnom kaplánčení som bol vyslaný spravovať kedysi slovenskú farnosť sv. Cyrila a Metoda v meste Joliet neďaleko Chicaga v USA, kde som pôsobil šesť rokov. Po skončení svojho poslania v zámorí som od roku 2003 spravoval farnosť Bratislava - Lamač. Popri pastoračných povinnostiach vo farnosti som od r. 2006 vykonával službu školského dekana pre Bratislavu a po vzniku bratislavskej arcidiecézy až do môjho príchodu do Blumentálu som pôsobil vo funkcii dekana pre novovzniknutý dekanát Bratislava - Sever.

• **Vaši farníci v Lamači za Vami smútili. Ako ste Vy prijali správu, že odchádzate a stanete sa blumentálskym farárom?**

- Ako kňaz veľmi dobre viem, že na žiadnom mieste sa nesmiem usadiť natrvalo. Musím počítať s tým, že budem „prevelený“ na iné miesto aj vtedy, keď mám rozpracované dlhodobé projekty. Doteraz všade, kam som prišiel, dokázal som si rýchlo vytvoriť pekné vzťahy s farníkmi. V každej farnosti môjho doterajšieho kňazského účinkovania - čiže aj v Lamači, som našiel ľudí, s ktorými sa dobre spolupracuje, keď spoločne máme pred sebou ušľachtilé ciele a dobro farnosti. Hoci Blumentál vzhľadom na svoju veľkosť a špecifiká sa zdá byť anonymnejším typom farnosti, na základe doterajších pozitívnych skúseností sa nádejám, že aj tu sa mi podarí vybudovať s vami pekné ľudské a kresťanské putá.

• **Počula som, že v Lamači si Vás veľmi obľúbili aj deti, že ste s nimi slávievali svätú omšu. Tu je v nedeľu svätých omša viac, budete sa aj tu venovať deťom?**

- Kňaz je nútený v pastoraácii skúšať rôzne spôsoby ako oslovíť ľudí, vrátane tých

najmenších farníkov. Slovamí sv. Pavla snažím sa „stať všetkým pre všetkých, aby som získal aspoň niektorých“. Zároveň si myslím, že ak chcete niekoho oslovíť, to nezávisí ani natoľko od použitia špeciálnej pastoračnej metódy (ktorá by sa napokon, aspoň podľa môjho názoru, mohla za istých podmienok zmeniť na určitú manipuláciu), ale skôr od zásadného ľudského prístupu - mať úctu ku každému jednému človeku.

Čo sa týka omši s účasťou detí, je akýmisi nepísaným pravidlom, že vo väčších farnostiach sa tejto pastoraácii venujú najmä kapláni. Máme, vďaka Bohu, oboch pánov kaplánov v Blumentáli, s ktorými idú veľmi dobré referencie aj v práci s deťmi a mladšími farníkmi. Budem im nápomocný, aby mohli tento svoj dar čo najplnšie rozvinúť a sám sa budem snažiť popri iných povinnostiach podľa okolností a potreby aj v tejto oblasti prispieť svojou troškou k dobrému dielu.

• **Pôsobili ste aj v Amerike, prezradte, prosím, našim čitateľom niečo o tom, aké je byť katolíckym kňazom „tam za morom“, aké sú rozdiely v pastoraácii medzi veriacimi na Slovensku a v prostredí, kde, ako sa hovorí, pôsobí nespočetné množstvo siekt, kde je odluka Cirkvi od štátu, kde sú celkom iné pomery, iná mentalita ľudí ako u nás na Slovensku.**

- Amerika, konkrétnejšie USA, dokáže v niektorých ľuďoch vzbudzovať okamžité buď nekritický obdiv alebo neodôvodnený odpor. Oba postoje sú založené na predsudkoch opačného charakteru. Plánujem, že občas do svojich príhovorov v kostole vložím aj niektoré zo svojich životných a kňazských skúseností, ktorých možno nie je veľa, ale sú, a niektoré z nich dostatočne overené. A niektoré z nich budú aj spoza Veľkej mláky. Ak by som mal veľmi krátko opísať skúsenosti odtiaľ, prípadne aj z iných krajín, chcem najmä poukázať ani nie tak na rozdiely, ale skôr na to, ako veľa máme my ľudia spoločného po každej stránke bez ohľadu na náš „background“ - kultúrne, etnické či náboženské pozadie. Považujem za dar od Pána Boha príležitosť si uvedomiť, koľko dobra sa dokáže vďaka Božej milosti akumulovať v srdci každého človeka dobrej vôle aj napriek všetkým rozdielnostiam, bez toho, že by som naivne prehliadal aj tú odvrátenú stránku v nás ľuďoch, voči ktorej nik z nás nie je dostatočne imúnny.

• **Čo prinášate po svojich bohatých skúsenostiach svojim novým farníkom a čo od nich očakávate?**

- Určité skúsenosti sa na človeka nalepia, či tie moje sú skutočne bohaté, to ne-

mám odvahu posúdiť. A čo vám prinášam? Ako kňaz vám chcem aj napriek svojej ľudskej nedokonalosti predovšetkým priniesť či skôr priblížiť Ježiša Krista. On, ktorý sa napriek svojmu božskému pôvodu dokázal stotožniť s našou ľudskou prirodzenosťou, akoby nám všetkým ukázal cestu k nemu: ak chceme byť ozajstní kresťania, ba dokonca mať účasť na jeho Božstve, musíme byť v prvom rade autentickí ľudia. Veď napokon rásť v poznaní Krista znamená aj poznávať duchovnú krásu človeka v jej pôvodnosti. A tým čiastočne poukazujem aj na moje očakávania vo farnosti Blumentál: že tu nájdem ľudí, alebo ešte lepšie povedané, že budeme ľuďmi, ktorých duchovná krása spojená s túžbou po Bohu, formovaná vierou a živou triezvou, úprimnou nábožnosťou, stane sa príťažlivým svedectvom pre ľudí okolo nás. Tento cieľ sa môže zdať minimalistický alebo príliš skromný, ale práve niektoré z mojich pastoračných skúseností mi hovoria, že radšej pomaly, ale verne, pokorne a trpezlivo kráčať za cieľom, než s pýchou a nedočkavosťou sa snažiť preskakovať niektoré etapy na našej ceste k Bohu.

• **Na jeseň sa majú konať celobratislavské misie a dočítala som sa, že ste spolu s inými kňazmi aj členom komisie na ich prípravu. Môžete našim čitateľom prezradiť, v akom duchu budú prebiehať, čo je ich mottom? Tie prvé po rokoch neslobody Cirkvi pod vedením pátra Zamkovského vyorali v Blumentáli dosť hlbokú brázd.**

- Ľudové misie vždy predstavujú pre každú farnosť duchovnú vzpruhu. O to väčšie očakávania sú plne namieste v prípade celobratislavských misií, ktorých cieľom je oslovíť nie jednu farnosť, ale celé hlavné mesto. Nosnou ideou misií je nádej - evanjelium nádeje, ktoré nikdy nemôže sklamať. Prvá časť misií bude orientovaná na Bratislavu ako celok v jej špecifikách, druhá časť na jednotlivé farnosti. Našu blumentálsku farnosť navštívia doslova klasickí misionári z rehole verbistov - P. Ján Kušník so skúsenosťami z Mexika, ktorého si pamätám ešte zo seminára a druhý člen tímu, môj rodák a niekdajší miništrantský kolega P. Rastislav Kršák, ktorý pôsobil v Papue - Novej Guinei. Aj našimi modlitbami a obetami sa snažme prispieť k tomu, aby sa naše mesto a naša farnosť otvárali Božiemu duchu. Veď my všetci sme misijným poľom, ktoré je určené na to, aby prinášalo dobrú úrodu.

• **Vo svojom prvom príhovore po Vašej inštalácii ste povedali niečo, čo mňa osobne, ale aj iných Blumentálcov veľmi potešilo. Totiž, že ešte predtým, ako ste vedeli, že Vaším pôsobiskom raz bude Blumentál, od is-**

tého času ste vzývali Pannu Máriu aj ako Matku dobrej rady. Vedeli ste, že tu máme tento milostivý obraz a že sa vo farnosti prechováva od čias, keď Nové Mesto ešte nemalo zriadenú farnosť ani kostol, a že je to na Slovensku jediný takýto obraz?

Salamún, skôr, než sa ujal úradu, o čo najviac prosil, bola múdrosť. Priznáva sa, že táto starozákonná postava práve touto pokornou prosbou o múdrosť vo mne po celé roky vzbudzuje obdiv. Osobná a súkromná modlitba je do istej miery intímnu záležitosťou srdca každého človeka, do ktorej si ani ja nechcem nechať zvedavo nazeráť. Poviem len toľko, že súčasťou mojich modlitieb sú aj niektoré známe litániové invokácie zamerané na Krista ako *Srdce Ježišovo*, v ktorom sú všetky poklady múdrosti a poznania alebo *Ježišu, múdrosť večná, zmiluj sa nad nami!* a aj tie, orientované na Pannu Máriu: *Stolica múdrosti, Panna najmúdrejšia, Mária, Pomocnica kresťanov* a samozrejme *Matka, dobrej rady, oroduj za nás!* Človek akoby intuitívne cítil, že ak by som sa chcel spoliehať iba na seba a svoju domnelú múdrosť, ďaleko nezájde. Práve posledne spomenutú invokáciu som na zakončenie svojich osobných modlitieb pridal asi pred 2 – 3 rokmi. To, že pôjdem do Blumentálu, som sa dozvedel 17. mája 2010 (ten 17. máj sa mi stáva akýsi osudný – presne 17. mája – v r. 1997, som sa dozvedel aj o úmysle vyslať ma do Jolietu). Dávnejšie som vedel, že sa tu nachádza akýsi milostivý obraz Panny Márie, ale že je to obraz Matky dobrej rady, som si uvedomil, až keď som si otvoril webovú stránku Blumentálu večer 17. mája. Tieto veci mám v pláne s Pannou Máriou v budúcnosti vážne si vydiskutovať ☺.

• **Iste viete aj o tom, že náš kostol bol miestom modlitby blahoslavenej sestry Zdenky Schelingovej v časoch, keď bola zdravotnou sestrou v blízkej nemocnici na Mickiewiczovej? Fadrusov kríž a Matka dobrej rady – od nich čerpala silu.**

– V tejto odpovedi si budem pripadať ako učeníci zo Skutkov apoštolov, ktorí poznali len Jánov krst a ani len nepočuli o Duchu Svätom. A ja sa úprimne priznám, že až do júla 2003 som ani netušil, že žila sestra Zdenka Schellingová, za čo sa jej rehoľným spolusestrám ospravedlňujem. Dozvedel som sa o nej až po návrate na Slovensko, keď som nastúpil 13. augusta do Lamača. Bolo to v čase prípravy tretej návštevy Jána Pavla II. u nás a jej beatifikácie. To, že sa do nášho chrámu chodila

modliť, je pre nás poctou a požehnaním. A nepochybujem o tom, že sa prihovára v chráme, nie rukou zhotovenom, za nás i za mňa. Dúfam, keďže je blahosladená, že som ju svojou neznalosťou jej osoby neurazil ☺.

• **Ste tu krátko, ale je niečo v kostole či vo farnosti, čo Vás prekvapilo?**

– V prvom rade som prekvapený z toho, že práve mňa poverili spravovať túto náročnú farnosť. Vždy som sa díval na pastoračiu vo farnosti Blumentál s veľkým rešpektom, a ani vo sne ma nenapadlo, že raz budem mať duchovnú správu Blumentálu na starosti.

Na kostole ma prekvapilo, že je už tretí v poradí v tomto teritóriu Bratislavy, k čomu sa ešte v budúcnosti v iných súvislostiach vyjadrim.

Či kostol alebo farnosť, to nie sú iba stavby – materiálne objekty alebo neosobné inštitúcie – právne subjekty. Predovšetkým sú to ľudia – zhromaždený Boží ľud, ktorého súčasťou sme aj my kňazi. A kde sú ľudia, tam sa vždy nájdu aj prekvapenia najrôznejšieho druhu.

Prijemne ma prekvapilo, že je tu nemalo ľudí, ktorí sa radi a pekne modlia. V dnešnom sekularizovanom svete aj vo farnostiach sú niekedy tendencie marginalizovať modlitbu a nechuť k duchovným úkonom vo všeobecnosti, a nahrádzať ju inými aktivitami. Ale čo, ak tým naša kresťanská a katolícka identita začne trpieť?

Z tých neprijemných prekvapení som zatiaľ žiadne výraznejšie nezažil, veď som tu ešte príliš krátko, hoci ako človek a kňaz dobre viem, že je prejavom realizmu byť duchovne i psychicky pripravený na všetko. Aj veriaci človek je schopný nechutne udrieť, a ešte si svoju zlobu aj zbožnou výhovorkou ospravedlniť...

Neviem, či to mám označiť za prekvapenie, alebo skôr potvrdenie informácií o farnosti, ale všimol som si, že demografické zloženie farnosti vrátane vekovej štruktúry sa oproti minulosti zmenilo. Viem, že jedným z dôležitých faktorov je skutočnosť, že sa v susedných štvrtiach Bratislavy postavili nové kostoly, čo malo za následok odlev časti pôvodných farníkov, zrejme aj mladších rodín. Veľmi si vážim horlivosť viacerých farníkov v seniorskom veku, s akou sa zapájajú najmä do liturgického života farnosti. Zároveň chcem poprosiť aj mladé rodiny, deti a mládež o väčšiu angažovanosť a iniciatívnosť vo farskom živote.

Budúcnosť Blumentálu si bez nich ťažko predstaviť.

• **A na záver, čo odkázate čitateľom nášho farského časopisu?**

– Takmer celý pastoračný tím sme nastúpili do Blumentálu ako nováčikovia – farár, obaja kapláni i diakon počas letnej praxe. Aj určité formy diskontinuity majú svoje čaro. Zároveň je rozumné snažiť sa v maximálne možnej miere nadviazať na všetko pozitívne z rokov minulých. Aj ja osobne som často v kontakte so Števkom Herényim, s ktorým sme boli v tandeme v predchádzajúcom dekanáte, a takisto s Andrejom Fordinálom, ktorého poznám ako rozvážneho človeka ešte zo seminára.

Aby sme vám dokázali čo najlepšie slúžiť, vyžaduje si to obojstranné pochopenie, ústretovosť a trpezlivosť a vzájomnú duchovnú oporu.

Kňazi sa najmä v minulosti pri stretnutiach lúčili slovami: *Oremus pro invicem! – Modlime sa za seba navzájom!* A práve o toto vás chcem poprosiť. O modlitbu za mňa a mojich najbližších spolupracovníkov v kňazskej službe. Ja vám sľubujem svoje modlitby – vlastne už som sa za vás modlil ešte v Lamači. Naš špiťuál v seminári nám navrhol, aby sme sa pred vysviackou modlili za ľudí, ku ktorým budeme poslaní. A takto si vždy v každej farnosti pripravujem duchovné predpolie na ďalšie pôsobisko. Mohlo by to vyzeráť ako nejaká forma nevernosti voči spoločenstvu, uprostred ktorého pracujem. Ale ja v tom skôr vidím snahu chápať univerzálnosť poslania kňaza v Cirkvi, pričom svoju modlitbu za farníkov súčasných, bývalých i budúcich spájam s prosbou, aby som vždy verne slúžil Bohu, Cirkvi a dokázal byť ku každému človeku priateľský, bez ohľadu na to, kam prichádzam. A vtedy rád zalovím v spomienkach do minulosti, snažím sa zameriavať na prítomnosť (a vďaka Matke dobrej rady premáhať aj občasnú bezradnosť) a mať optimistický pohľad do budúcnosti. „Dôveruj v Boha a on sa ťa ujme!“ – táto rada starozákonného Sirochovca je mojim odkazom vám, milí Blumentálci, ale aj moja výzva k sebe samému.

Dakujem Vám, pán farár za rozhovor a v mene teraz už Vašich farníkov Vám sľubujem, že Blumentálci za Vás i za párov kaplánov budú modliť tak, ako sa doteraz modlili za všetkých „svojich“ kňazov, a to mnohí aj po ich odchode. Lebo Blumentálci sa naozaj radi modlia. X. Duchoňová

OBETA NAJVZNEŠENEJŠIA

V dvadsiatom siedmom čísle začal časopis Svätlo uverejňovať seriál príspevkov *Obeta svätej omše*. Ide o pohľad kňaza, rehoľníka P. Mattea Crawley SS.CC. na svätú omšu ako obeť, ktorým vyjadril svoju vďaku za dar kňazstva. V úvode k prvej časti pod titulkom *Hymnus chvály čítame: Najsvätejšej Trojici skrze Ježiša Krista, najvyššieho a večného veľkňaza, sláva, vďaka, láska, dobrorečenie pri príležitosti päťdesiateho výročia môjho kňazstva. Magnificat! Miserere! Adveniat!* Príspevky sú pridlhé pre náš časopis, no niekoľko myšlienok z nich isto povzbudí tých, čo ich budú čítať, k hlbšiemu prežívaniu svätej omše.

Z článku sme vybrali myšlienky bezprostredne sa dotýkajúce bohoslužby obety svätej omše – teda časti od obetovania po prijímanie. V nich P. Matteo poukazuje na vznešenosť a veľkosť svätej omše, ktorá je

akoby „nekonečným hymnusom slávy, akého je hodna len najvznešenejšia Trojica“. Autor sa dotýka predovšetkým dvoch skutočností, a to obety svätej omše, ktorá je Ježišovou kalvárskou obeťou a obety oltára,

ktorá, ako hovorí, znamená vlastne: *Dokonané je*, teda jej završenie v prijatí Kristovho tela a krvi. Svätá omša je ozajstná Ježišova obeta uskutočnená tak na Kalvárii, ako aj na oltári – On: *vydal sám seba* (porov. Ef 5, 2).

Z liturgického hľadiska podľa autora má bohoslužba obety svätej omše tri podstatné časti: obetovanie, premenenie a prijímanie, pričom **obetujúcim je sám veľkňaz Ježiš Kristus**, on je zároveň celebrantom i najsvätejšou obeťou. **Skrze neho, s ním**

a v ňom je to potom „Druhý Kristus“, kňaz, povolaný k sviatostnému kňazstvu a ustanovený, aby prinášal obeť. Dostal Kristovu moc, aby tak robil slovami, ktoré Ježiš vyslovil pri Poslednej večeri. *Toto robte na moju pamiatku.* A napokon, **na Kristovej obete majú zvláštnu účasť aj veriaci**, a to pri obetovaní a prijímaní plodov obety.

Predstavme si, píše autor, že by sme žili pred dvoma tisícimi rokmi, ale že by v tom období existovali už súčasne technické možnosti, a my by sme mohli byť prostredníctvom televízie svedkami tej ozajstnej Kristovej kalvárskej obety na Veľký piatok. Ako by sme ju asi prežívali? Omnoho skutočnejšia, ako tá pomyselná prostredníctvom televízie, je však prítomnosť na Kristovej kalvárskej obete tých, ktorí sa jej s náležitou prípravou a zbožnosťou zúčastňujú, keď sa koná na oltári nekrvavým spôsobom prostredníctvom svätej omše.

Už dvadsať storočí Katolícka cirkev bez prestania slávi túto Kristovu obeť Veľkého piatku. **Je to stále tá istá obeť, trvalá a skutočná, nijaký symbol, nijaký záznam, ale stále tá úžasná skutočnosť z Kalvárie sa sprítomňuje na oltári a Ježiš tak platí za naše hriechy krvou Baránka, ktorý sníma hriechy sveta a uzmieruje tak nebeského Otca.** Bez Kristovej obety by naše hriechy neboli odpustené.

V obete svätej omše sa Slovo dáva Otco-

vi v premenenej Hostii a ako Eucharistia sa dáva Cirkvi a veriacemu ľudu. Hovoríme teda o svätom prijímaní, o mystickom naplnení obety, o jej zakončení a vrchole.

Bez prijímania celebranta by sa svätá omša nemohla zavŕšiť. Pre neho je prijatie sviatostného Ježiša povinnosťou, pre veriaceho odporúčaním, a to do takej miery, že sám Ježiš povedal: *Kto je moje telo a pije moju krv, má večný život* (Jn 6, 54).

Ákê by teda malo byť naše najvrúcnejšie želanie, náš najvyšší ideál, keď prijímame Ježiša v Eucharistii? Malo by to byť spojenie s cieľom Obety: oslava Najsvätejšej Trojice. Sviatostného Spasiteľa máme teda prijímať s rovnakým cieľom, s akým prinášame najsvätejšiu obeť – vzdať chválu Otcovi skrze Ježiša nášho Pána. Ďalej by to malo byť úplné seba odovzdanie sa Kristovi a Otcovi do jeho vôle – *Otče, do tvojich rúk odporúčam svojho ducha* (Lk 23, 46) – takto sa odovzdať Bohu znamená denne odumierať v sebaobetovaní, spájať sa tak s Ježišom, a mať účasť na liturgickom slávení v úplnom a dobrovoľnom dare seba prostredníctvom Krista, najvyššieho Veľkňaza, Prostredníka i Obete. Takáto obeť potom netrvá len pol hodinu či hodinu strávenú na svätej omši, ale celý deň, celý život.

Sú to len úryvky s obsiahlych článkov, ktoré budú mať ešte aj pokračovanie, no

pri ich čítaní som sa zamyslela nad svojou a dovoľujem si povedať aj nad našou účasťou na svätej omši. Akoby nám táto najvznešenejšia udalosť sveta zovšednela. Koľko nesústreďenosti, povrchnosti, nedostatočnej úcty, ktorá sa prejavuje aj v tom, že ešte neraz dávame prednosť modlitbe ruženca či iným súkromným modlitbám počas svätej omše, že aj v nedeľe prichádzame neskoro, a práve teraz v letnom období nedostatočne odetí, ako by sme išli na pláž, že často nevyčkáme ani požehnanie kňaza po svätej omši, že naše držanie tela nezodpovedá vznešenosti tejto obety a prítomnosti Boha medzi nami – ležérne sedenie s preloženými nohami isto nie je prejavom úcty, ktorú sme povinni vzdávať Bohu. A čo povedať o tom, že po prijatí Eucharistie odchádzame od oltára obzerajúc sa po známych, podávame si ruky či prehodíme pár slov s priateľmi. Okamihy po svätom prijímaní by mali byť vrcholom našej sústreďenosti, najintímnejšími chvíľami nášho skutočného stretnutia s Bohom.

Keď som siahla po myšlienkach z citovaného článku v časopise Svätlo, mala som toto všetko na mysli. Nechcela som sa nikoho dotknúť, len som chcela to, čo som si uvedomila pri čítaní tých riadkov, ponúknuť aj druhým. **X. Duchoňová**

DOTKNÚŤ SA RÁN

S ukončením roku kňazov skončili aj „Stretnutia s Ježišom“ v Katedrále sv. Martina, ku ktorým nás raz za mesiac privádzal otec arcibiskup Stanislav Zvolenský. No ešte jedno stretnutie mi neschádza z mysle a chcem sa s ním s vami podeliť.

Je to stretnutie Ježiša s Tomášom. Toto stretnutie mi najviac pripomína stretnutie hocikoho z nás ľudí s Ježišom. Priznajme si, kto z nás aspoň v duchu nikdy nezapochyboval a nestotožnil sa s Tomášom keď povedal: *pokiaľ neuvidím na jeho rukách stopy po klincoch, ak nevoľžím prst do rán po klincoch, ak nevoľžím svoju ruku do jeho boku, neuverím* (Jn 20, 25). Ježiš prišiel k Tomášovi a dovolil mu dotknúť sa svojich rán – skutočných, krvavých, otvorených. Tým mu nastavil zrkadlo, aby v jeho ranách uvidel aj rany sveta, v ktorých bude aj on trpieť a ktorých sa nesmie báť, ale musí sa ich s láskou dotýkať. Svojou nevierou sa Tomáš dostal k Ježišovi a k pravde bližšie ako všetci ostatní učeníci. Ježiš sa stotožnil so všetkými trpiacimi, všetky bolestné rany, všetky biedy sveta a ľudstva sú Kristove rany. A kto by už len neuveril svojim ranám a bolesti, ktoré sú tak neodbytné všade a vždy prítomné. Nebojme sa priznať si túto pochybnosť vo viere, aby nám mohla

byť odpustená, lebo len viny, ktoré si priznáme, rany ktorých sa nebojíme dotýkať, možno odpustí a môžu sa zahojiť. Na nijaké rany a nijaké utrpenie sa však nedá zabudnúť, všetky majú svoj zmysel a všetky nás posúvajú o krok dopredu. Rany ostávajú ranami, a aj keď sa zahoja, vždy po nich ostane jazvy.

Možno tým, že Ježiš posilnil Tomášovu vieru, keď mu umožnil dotknúť sa jeho rán, chcel nám všetkým povedať: „tam, kde sa dotkne ľudského utrpenia, tam pochopíš, že ja som živý, že som to ja. Stretnieš ma všade tam, kde ľudia trpia.“ Preto sa nevyhýbajme nijakému takémuto stretnutiu. Ak nemôžeme nájsť Krista v tradičnom prostredí, v kostole, môžeme sa s ním stretnúť tam, kde ľudia trpia. Život Matky Terézie je najlepším príkladom nezlomnej viery a obety, keď hovorí: *svätosť nie je výsadou niekoľkých ľudí, ale jednoduchou povinnosťou nás všetkých.* Jej slová o láske k blížnym, o duchovnom živote, práci,

službe najchudobnejším, o chudobe, hlade, hriechu, o úcte k životu a radosti, vyvierajú z jej srdca, plného lásky ku Kristovi. Pritom všetko, čo robila, robila s vierou, keď povedala: *keďže Krista nemôžeme vidieť, nemôžeme mu vyjadriť svoju lásku. V našich blízkych ho však vidíme a pre nich môžeme urobiť to, čo by sme tak radi urobili pre Krista, keby sme ho videli.* Na ňu sa v plnosti vzťahuje Ježišov výrok: **Blahoslavení, ktorí nevideli a uverili** (Jn 20, 29). Ona nevidela, ale uverila a začala tie rany chudobných a biednych liečiť, ako by sa dotýkala samého Krista, a tým sa mu najviac priblížila.

Z každého stretnutia Ježiša s postavami Nového zákona vyplynulo nejaké poučenie a usmernenie pre život človeka. Pokúsme sa v modlitbe a meditácii poprosiť, aby nám Boh osvietil rozum a aby sme spoznali, čo do nášho života prinieslo naše osobné stretnutie s Ježišom.

Dobrý Ježiš, ďakujem ti za tvoje rany, v ktorých sme boli uzdravení, za tvoju krv, ktorou sme boli vykúpení. Ďakujem ti aj za moje rany, ktoré ma držia blízko pri tebe.

Táňa Hrašková

(Dokončenie zo s. 1)

Kristus nás uisťuje, že v dome jeho Otca je mnoho príbytkov (porov. Jn 14, 2). Jeden z nich bol primárne vyhradený jeho Matke, ale určite je tam dosť miesta pre každého z nás.

Milí Blumentálci, meniny nášho kostola – titul nášho chrámu, môže v nás vzbudovať rôzne asociácie. Niektoré z týchto ideí

stratia svoju aktuálnosť, iné nesú v sebe perspektívu večnosti. Keď svoje oči 15. augusta uprieme na vitráž nad hlavným oltárom, majme odvahu našim duchovným zrakom utkvieť ešte vyššie, kde Kristus sedí po pravici Otca, obklopený anjelmi a svätými a spolu so svojou Matkou nám ukazuje cestu z tohto prechodného bydliska do našej skutočnej vlasti, ktorou je nebo.

A na záver malé pranie k meninám náš-

ho kostola: Nech náš blumentálsky chrám aj našim pričinením vytvára pre nás útulný, hoci len dočasný príbytok, kde prežívame spojenie s Bohom a vzájomné duchovné putá. Nech nám tento sakrálny priestor pomáha odpútať sa od toho, čo nás tu na zemi dokáže len ubíjať a nech sa pre nás stáva predzvesťou krásy neba.

**Váš (nový) blumentálsky farár
Branislav Čaniga**

Kresťanstvo a budhizmus

Podľa *Nostra aetate* a Jána Pavla II.)

Náboženstvá Dalekého východu podľa Jána Pavla II. mohutne prispeli k dejinám mravnosti a kultúry, vytvorili vedomie národnej identity. Kresťanstvo a islam sú náboženstvom, ktoré má misijné tendencie, obracia sa na všetkých ľudí, odmieta spoločenské, politické a rasové rozdiely. **Budhizmus nepozná presne definované pravdy viery, veľmi často asimiluje cudzie náboženské formy, a tak sa svojimi humánnymi princípmi zaraďuje k spomínaným náboženstvám.** Jeho systém má ideály lásky, dobra, bratstva, spravodlivosti, morálnej solidarity, rovnosti všetkých živých bytostí, čo mu umožňovalo rýchle rozširovanie. Budhizmus mal rozhodujúci vplyv na spoločensko-kultúrny život, históriu, kultúru a filozofiu mnohých ľudí a národov Ázie. Po kresťanstve, islame, hinduizme má budhizmus štvrté miesto v počte vyznávačov. **Budhizmus nie je v prvom rade náukovým systémom, ale skôr cestou,** ktorá má priviesť človeka k oslobodeniu z utrpenia a umožniť mu dosiahnutie osvietenia. **Zakladá sa na dvoch základných pravdách:** na náuke o putovaní duše – reinkarnácii cez nasledujúce vtelenia (*sansara*) a na práve **karmy** (*karman*), ktoré prijíma morálnu zodpovednosť za uskutočnené skutky a rozhoduje o vtelení človeka po smrti. Budhizmus odmieta zjavenie vedizmu, rozdelenie spoločnosti na kasty a dal nový obsah pojmom brahminizmu.

Podstatu náuky v budhizme tvorí problém utrpenia. Štyri šlachetné pravdy (*arja satja*) prijímajú všetky budhistické školy a smery. Sú to:

- Pravda o existencii utrpenia – vzhľadom na nestálosť a premenlivosť je všetko utrpením.
- Túžba po príjemnosti, po existencii je príčinou utrpenia.
- Potlačenie túžby po živote a iných veciach je odstránením utrpenia.
- Cesta na odstránenie utrpenia má osem častí: správny názor, správny úsudok, správne slovo, správny čin, správny život, správna snaha, správne myslenie, správne seba ponorenie.

Hlavnou príčinou vzniku túžob je nevedomosť. Keď má človek poznanie, utrpenie sa končí. **Budhizmus bol nazvaný aj náboženstvom likvidácie utrpenia.**

Katolícke hodnotenie budhizmu

Hodnotenie budhizmu prináša deklarácia Druhého vatikánskeho koncilu *Nostra aetate*. Kresťania a budhisti môžu spolupracovať na humanitárnej, spoločenskej, kultúrnej, ekonomickej a politickej úrovni. **Môžu sa deliť s takým bohatstvom, ako je modlitba, kontemplácia a spôsoby hľadania Boha, či Absolútna.** Prostredníctvom náboženskej skúsenosti sa posilňuje viera každého. To sa podľa mnohých uskutočnilo v Assisi 27. 10. 1986, 10. 1. 1993 a 24. 1. 2002. Medzi majstrom Eckhartom a sv. Jánom z Kríža s mysticizmom budhizmu – mahayany existuje určitá analógia (skúsenosť Boha v podobe „temnej noci“). Aj tie-

to miesta poukazujú na otvorenosť človeka k transcendentnu. Aj niektorí japonskí budhisti školy *zen* sa zaujímajú o Eckharta. **Ján Pavol II. však konštatuje, že kresťanská mystika sa začína v bode, kde sa končia Budhove úvahy, a smeruje k spojeniu s Bohom.** K Bohu prichádzame nielen pomocou očisťovania, ale aj prostredníctvom lásky odvolávajúcej sa na dielo sv. Jána z Kríža *Živý plameň lásky*. **Kresťanská mystika sa rodí zo zjavenia Boha. Buduje civilizáciu, poznamenanú pozitívnym vzťahom k svetu. Pre kresťana je svet Božie stvorenie vykúpené Kristom.** Vo svete človek stretá Boha. Známy je aj mnišsky dialóg medzi kresťanstvom a budhizmom. Výsledkom tejto spolupráce bol dokument Medzinárodnej komisie medzináboženského mnišského dialógu v roku 1993 *Kontemplácia medzináboženský dialóg*. Budhistický kódex s osemstupňovou cestou býva porovnávaný s ôsmimi blahoslavenstvami (Mt 5, 1 – 11).

Budha odmietol metafyzické špekulácie na tému Boha. Hinayana nepozná koncepciu Boha Stvoriteľa, ani osobného Absolútna, preto budhizmus hinayany sa niekedy opisuje ako neteistické náboženstvo. Ani mahayana nepozná osobného Boha, Stvoriteľa sveta. Používa sa termín „pustota“ (*sinjata*). Mahayana nepopiera existenciu Boha, ale je proti tvoreniu obrazov a nedokonalých opisov o Bohu. O Absolútnu v budhizme hovorí: *Deifikácia* Budhu a mnoho zbožstvených prostredníkov. *Nauka*, ktorá má večný a nezmeniteľný charakter a je príčinou kozmického a morálneho poriadku. *Právo karmy*. *Nirvána* podľa budhizmu je nezávislým transcendentným bytím, najvyšším dobrom, posledným cieľom, ovocím poznania. **Ján Pavol II. tvrdí, že budhizmus je do značnej miery „ateistický“ systém.**

Rozdiely

Kresťanstvo počíta v prvom rade so spásou prostredníctvom Ježiša Krista. Ján Pavol II. píše o protiklade soteriológie budhizmu a kresťanstva. **V budhizme sa neoslobodzuje od zla prostredníctvom dobra, ktoré pochádza od Boha, ale len tým, že sa odpúta od sveta, ktorý je zlý.** Plnosťou takého odpútavania nie je spojenie s Bohom, ale takzvaná nirvána alebo stav dokonalej ľahostajnosti voči svetu. **Právo karmy v budhizme vylučuje existenciu večného a milujúceho Boha.** V budhizme neexistuje miesto pre Božiu prozreteľnosť. **Prívrženci hinayany (therawada) popierajú nesmrteľnú dušu.** V mahayane, ktorá hlása monizmus, je všetkým bytiam spoločná večná prirodzenosť Budhu (*dharmakja*), ktorá sa stožňuje s Absolútnom. **V kresťanstve je utrpenie následok hriechu, v budhizme následok nevedomosti.** Pripravil Daniel Dian

Pre študentov, ktorí študujú v našom meste, je dobre známa skratka UPC – Univerzitné pastoračné centrum sv. Jozefa Freinademetza v Mlynskej doline. Tam pravidelne počas školského roka už niekoľko rokov v pondelok večer pri svätej omši v homílii

zaznieva systematická formácia mladých ľudí v určitých dôležitých témach. Školský rok 2004 – 2005 bol venovaný čnostiam. A práve na knižné vydanie týchto prednášok chcem upriamiť vašu pozornosť.

Kniha **Donald DeMarco # Milan Bubák ČNOSTI (Luč, vydateľské družstvo Bratislava, 2009, 296 s.)** s podtitulom *Pondelkové úvahy v Univerzitnom pastoračnom centre v Bratislave* nás v dvadsiatich ôsmich kapitolách zoznamuje s podstatou a charakteristikou jednotlivých kresťanských čností. Každá kapitola je venovaná jednej konkrétnej čnosti. Schéma kapitol je rovnaká. Na úvod je dlhší príbeh zo života známych či menej známych ľudí, potom nasleduje niekoľkostranový komentár s vysvetlením podstaty tej-ktorej čnosti pre ľahšiu ilustráciu a pochopenie, popretkávaný drobnými príbehmi a na záver každej kapitoly sú pripojené tri-štyri otázky určené na hlbšie uvažovanie vo vlastnom živote. Otázky sú kladené jasne a priamo, často zasahujú naše slabiny a učia nás sebaopoznaniu. Práve sebaopoznanie je ťažiskom tejto knihy, lebo nemá zmysel hromadiť nové a nové vedomosti, hoci aj z posvätných vied, ak nemajú dosah na konkrétny život. Táto kniha nie je určená na rýchle prečítanie, nedá alebo nemá sa zhltnúť na jedno posedenie, lebo práve pravdivé zodpovedanie záverečných otázok má svoje dôležité miesto a vyžaduje svoj čas. Nedá sa odpovedať len áno, nie alebo neviem. Treba sa dôkladne pozrieť do svojho srdca a svojho života a hľadať komplexnejšie odpovede.

Jednotlivé čnosti sú vykreslené moderným jazykom, preklad pôvodného anglického textu je pôsobivý, ľahko zrozumiteľný a čitateľný. Príklady sú výborne volené, dramaticky spracované a problematika jednotlivých čností je v nich výstižne prenikavá.

Asi je náročné z populárnych príhovorov charizmatického kazateľa vytvoriť dobrú knihu. Hovorené slovo má inú kvalitu ako písaný text, ale myslím si, že výnimka potvrdzuje pravidlo a bolo šťastnou voľbou, že podmanivá atmosféra pondelkových večerov v UPC uzrela knižnú podobu v kvalitnej forme. Už len začať tieto jednotlivé čnosti uskutočňovať v každodennom živote.

Verím, že teória tejto publikácie nájde praktické využitie v našom duchovnom živote a prinesie svoje ovocie.

Monika Šandorová

ÚRADNÉ HODINY NA FARSKOM ÚRADE

doobeda Po – Pi: 9,00 – 11,00 h; poobede Po – Pi: 14,30 – 16,30 h; telefón: 55 56 23 19 (fax), 55 41 02 33, 0904 555 566; kostol: 55 57 11 78.

SVÄTÉ OMŠE

• **nedela a sviatky:** 6,00; 7,30; 9,00; 10,30; 12,00 (ak sviatok pripadá na sobotu, sv. omša o 12,00 h nie je); 16,30; 18,00 (mad.); 19,00 h; • **pracovný deň:** 5,45 (5 min. pred sv. omšou možnosť pristúpiť k sv. prijímaniu); 6,30; po-pia 16,30; 18,00 h (počas júla a augusta nebýva), v sobotu popoludní len o 18,00 h; • **sviatok v pracovný deň:** 5,45; 6,30; 10,30; 16,30; 18,00; 19,00 h alebo podľa oznamov. V deň pracovného pokoja, ktorý nie je cirkevne prikázaný sviatok (napr. sv. Cyrila a Metoda a Sedembolestnej Panny Márie): 6,00; 7,30; 10,30, popoludní o 16,30 a 18,00 h – všetko slovenské).

VYSLUHOVANIE SVIATOSTI ZMIERENIA

• **vo všedné dni** ráno a večer počas sv. omši (vždy aspoň v jednej spovednici, podľa toho, ako nám to dovoľujú iné pastoračné povinnosti), a to ráno od 6,20 h približne do 8,00 h (podľa potreby aj dlhšie); večer od 16,30 h približne do 19,00 h (podľa potreby aj dlhšie); • **vo štvrtok pred prvým piatom** a v prvý piatok už od 15,00 h; • **v nedelu**, kedy každého kresťana katolíka zaväzuje povinnosť zúčastniť sa na celej sv. omši, spovedáme **len v čase medzi dopoludňajšími sv. omšami**.

FATIMSKÁ SOBOTA

7. 8. po sv. omši, ktorá sa začína o 6,30 h, teda asi o 7,15 h, kedy sa chceme stretnúť pri modlitbe sv. ruženca.

VEČERADLO S PANNOU MÁRIOU

v sobotu 21. 8. ráno po sv. omši, ktorá sa začína o 6,30 h.

ADORÁCIA

v stredu ráno po sv. omši, ktorá sa začína o 6,30 h, teda o 7,15 h; vo štvrtok po sv. omši, ktorá sa začína o 16,30 h, teda od 17,15 do 18,00 h. Saleziáni (Miletičova): vo štvrtok po večernej sv. omši.

KATECHÉZA

• **rodičov, ktorí žiadajú krst svojho dieťaťa**, každú stredu o 17,00 h. Účasť obidvoch rodičov je potrebná. Očakávame aj krstných rodičov. Nahlasiť krst dieťaťa a vyplniť krstný lístok možno v ktorýkoľvek deň v úradných hodinách v kancelárii farského úradu. Potrebným dokladom je rodný list dieťaťa.

• **pred prijatím sviatosti manželstva** sa začína vždy v prvý pondelok mesiaca. Snúbenci sa stretnú **dva-krát s kňazom, raz s psychológom** a potom s **lektorom prirodzeného plánovania rodičovstva**. Každé stretnutie sa začína vždy v pondelok o 17,00 h na farskom úrade. Treba sa hlásiť aspoň **tri mesiace pred plánovaným termínom sobáša**.

• **príprava birmovancov** prebieha v skupinových stretnutiach pondelky, utorky a štvrtky na fare.

KNIŽNICA SVÄTEJ KATARÍNY – BLUMENTÁL

farská knižnica je v auguste zatvorená. Pracovníci si čerpajú dovolenku.

PORADŇA

- **pre prirodzené plánovanie rodičovstva** (Billingsova): St 17,00 – 19,00 h; potrebné je objednať sa na tel. č. 02/45 94 39 30;
- **sociálna:** Po 9,00 – 11,00 h;
- **právna:** 1. a 3. štvrtok 9,00 – 11,00 h;
- **psychologická poradňa:** vždy v utorok o 19,00 h.

ŽENY ŽENÁM

sa stretávajú vo štvrtok od 14,00 do 16,00 h v miestnosti pre návštevy a katechézu.

ÚMYSEL APOŠTOLÁTU MODLITBY NA AUGUST

Všeobecný úmysel požehnaný Svätým Otcom:

Aby nezamestnaní, bezdomovci a chudobní našli pochopenie a prijatie, ako aj konkrétnu pomoc v prekonávaní svojich ťažkostí.

Misijný úmysel požehnaný Svätým Otcom:

Aby Cirkev bola domovom pre všetkých ľudí a ochotne prijala emigrantov trpiacich pre rasovú či náboženskú diskrimináciu, hlad alebo vojny.

Úmysel Konferencie biskupov Slovenska:

Aby na príhovor nanebovzatej Panny Márie mali rekreanti uprený zrak na nebo a na Božie veci.

VÝZNAMNÉ LITURGICKÉ DNI

4. 8. Sv. Jána Márie Vianneyho

5. 8. Výročie posviacky hlavnej mariánskej baziliky v Ríme

6. 8. **Premenenie Pána**

9. 8. Sv. Terézie Benedikty z križa, panny a mučenice, spolupatronky Európy

15. 8. **Nanebovzatie Panny Márie**

24. 8. Sv. Bartolomeja, apoštola

27. 8. Sv. Moniky

28. 8. Sv. Augustína, biskupa a učiteľa Cirkvi

To, čo urobila Parkinsonova choroba s takým človekom, ako bol pápež Ján Pavol II., sme mohli vidieť na vlastné oči. Zo zdatného muža športového typu, vrcholne zaangažovaného bojovníka za život, sa stal bezvládný starec, celkom odkázaný na pomoc druhých.

Druhého júna tohto roku si Pán života a smrti povolal **Dr. MARSINU MARSINOVÚ**, bojovníčku za Božie veci a horlivú bojovníčku ekumenického razenia. Aj do jej života zasiahla Parkinsonova choroba – kruto, nemilosrdne postupne so všetkými fázami telesného ochabnutia až po smrť.

A predsa aj ona zomrela pri úplnej duševnej rovnováhe. Ak mal pápež heslo: Totus tuus, Marta by iste mohla byť: „Tota tua“. Ján Pavol II. zomrel v predvečer sviatku Božieho milosrdenstva, ktorý on ustanovil, Marta Marsinová zomrela na prvý piatok v mesiaci, keď katolíci v hojnej miere pristupujú k sviatosti pokánia a prijímajú Eucharistiu. Eucharistia bola pre ňu zdrojom všetkého jej duchovného rozvoja. Som presvedčená, že obaja sú už v dome Otca, ktorého spoznali, velebili, milovali a hlásali.

Do môjho života vstúpila pani profesorka Marsinová v r. 1993, keď som na blumentálskej fare prišla do spoločenstva Ženy ženám, ktoré založila a viedla. Myslela som si, že ma bude ako „novopečenú vdovu“ lutovať a utešovať. Nie! Naučila ma nespanikáriť ani v ťažkých životných situáciách. Hneď ma zamestnala ako sprievodkyňu slepej stareny. Každý štvrtok, keď sme sa stretali na fare, prišla s novými úlohami, ktorými nás, ženy v dôchodku, poverovala. Jej pričinením som začala čítať Starý zákon, ona ho poznala do detailov. Pod jej dohľadom vznikli modlitbové texty Svetového dňa modlitieb žien v slovenčine.

Ako profesorka slovenského jazyka ma fascinovala svojim perfektným prejavom, či už ústnym alebo písomným. V jej prejave nebol ani náznak balastu.

Drahá Marta, chcem sa Ti za všetko poďakovať v mene svojom, aj za nás, Tvoje ženy. Naučila si nás žiť ako kráľovské Božie deti. Rozvíjala si naše sebavedomie na základe spoznávania nášho katolíckeho náboženstva. Učila si nás úplnej oddanosti Svätému Otcovi. Bez súhlasu biskupov si neurobila jediný krok v ekumenických aktivitách. Úcta ku kňazskému povolaniu, k manželstvu, k rehoľnému životu boli najvyššie priečky nášho pohľadu na medzilidské vzťahy.

Nič, čo sa týka náboženstva, Cirkvi, viery, mariánskej úcty, charity, nebola pre teba fráza. Svoju vieru si žila naplno, v horlivosti, až z teba ubúdalo, ako keď zhára hrubá svieca až do vyhasnutia.

V spoločenstve Ženy ženám nás ostalo len pár. Sme veľmi staré a choré. Ostávajú nám už len ruky zopäté na modlitbu a odovzdávanie svojich bolesti do Božích rúk podľa Tvojho vzoru.

Nikdy na Teba nezabudneme!

Marta Gazdiková a Ženy ženám